

Abstrakt

Východiska: Mitragyna Speciosa- rostlina, pod známějším názvem kratom, která má svou historii a tradici v jihovýchodní Asii už po staletí. V posledních desítkách let nabývá na oblibě po celém světě. Kromě benefitů, do kterých bychom zařadili nabuzení energií, úlevu od bolesti a stresu, nebo také snížení odvykacích příznaků u opiátů, s sebou nese užívání kratomu i zdravotní rizika společně se vznikem závislosti. V České republice není kratom zatím legislativně zakotven, jeho užívání není regulováno a mají k němu přístup všichni, včetně dětí.

Cíle: Cílem práce bylo zmapovat celoživotní prevalenci u žáků 8. a 9. ročníků okresu Nymburk a vzorce užívání, jejich informovanost z hlediska účinků, rizik a dostupnosti, zdroje získávání informací o kratomu a postoj vůči němu.

Metody: Data byla sbírána pomocí dotazníku v papírové podobě na čtyřech základních školách v okrese Nymburk. Školy byly vybrány náhodným výběrem. Šetření se účastnilo 287 žáků.

Výsledky: Zkušenost s kratomem mělo 17,8 % žáků. Chlapci uváděli zkušenost častěji než dívky. Přes polovinu respondentů se zkušeností užilo kratom nanejvýš dvakrát, získali ho zdarma od kamaráda a vyzkoušeli ho ze zvědavosti. Nejznámější žádoucí účinky v povědomí žáků byly pocit uklidnění a relaxace a zvýšená bdělost a energie. Nejznámějším rizikem kratomu pro žáky byl vznik závislosti. Významné množství žáků o kratomu dříve neslyšelo, tím pádem neznali účinky a rizika. Přes polovinu žáků si myslelo, že lze kratom zakoupit od 18 let. O kratomu se dozvídali ze sociálních sítí, kamarádů a ze školy. V rodině není problematika dostatečně probírána. Vůči kratomu nemělo přes čtvrtinu žáků žádný postoj, kolem pětiny žáků kratom odmítalo, nebo je zajímal a viděli na něm i něco pozitivního.

Závěr: Práce ukázala, že žáci 8. a 9. ročníků okresu Nymburk ve výzkumném souboru mají zkušenost s kratomem, ve větší míře jednorázovou. O kratomu významné množství žáků nemá žádné informace či neúplné. Postoje žáků neodpovídají prevalenci. Je zapotřebí problematice kratomu věnovat více pozornosti, nejenom ve školství, ale také v rodině.

Klíčová slova: kratom, mitragyna speciosa, základní škola, žák, prevalence, dotazníková studie, okres Nymburk